

Sygn. akt V ACo 11/17

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Pidzik
Sędziowie:	SA Irena Piotrowska SA Grzegorz Stojek (spr.)
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2017r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) w P. (Republika Czeska)

z udziałem J. S.

o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi sądu polubownego

p o s t a n a w i a:

1. stwierdzić wykonalność prawomocnego wyroku Sądu Arbitrażowego (...)w P. z dnia 14 listopada 2016r. w sprawie Rsp 693/16 w zakresie rozstrzygającym o roszczeniu (...)w P., Republika Czeska, przeciwko J. S. i kosztach postępowania na rzecz (...) w P., Republika Czeska, to jest w punktach I, II i V, zobowiązując komornika do przeliczenia kwot opiewających na świadczenie pieniężne w walutach obcych na walutę polską według średniego kursu waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu podziału nie sporządza się – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi;
2. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwot 797 (siedemset dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem kosztów postępowania.

SSA Grzegorz Stojek	SSA Tomasz Pidzik	SSA Irena Piotrowska
---------------------	-------------------	----------------------

Sygn. akt V ACo 11/17

UZASADNIENIE

Wierzyciel, to jest (...). w P., Republika Czeska, wniósł, po pierwsze, o stwierdzenie wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego, mianowicie Sądu Arbitrażowego (...) z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. akt Rsp

693/16, po drugie, o zobowiązanie komornika do przeliczenia zasądzonego świadczenia pieniężnego w walucie obcej na walutę polską według średniego kursu waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu podziału nie sporządza się, według średniego kursu waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi, po trzeciej, o zasądzenie kosztów postępowania.

Dłużnik, to jest J. S., wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania.

Podnosząc zarzut przedawnienia, jednocześnie zakwestionował istnienie zobowiązania, a także jakość usług świadczonych przez wierzyciela i sprzedanych przez niego produktów, których wadliwość wywołała konieczność ponoszenia przez niego dodatkowych kosztów, jak również naraziła go na utratę przychodów z działalności gospodarczej. Ponadto zanegował związanie zapisem na sąd polubowny, podnosząc, że nie zawierał umowy, która obejmowałaby klauzulę arbitrażową.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

W dniu 12 marca 2013 r. strony (oraz spółka prawa słowackiego, mianowicie (...) w B., Republika Słowacka) zawarły umowę ramową nr (...) na dostawę produktów (dalej: umowa; k. 39-44). Zgodnie z punktem 4.5. umowy, podlega ona prawu czeskiemu. Umowa zawiera nie tylko odesłanie do Ogólnych Warunków Handlowych (dalej: O.W.H.; k. 45-53), pochodzących od wierzyciela, jako wskazujących produkty oferowane przez wierzyciela dłużnikowi i warunki świadczenia usług na rzecz dłużnika (punkt 1.1. umowy), ale także potwierdzenie otrzymania O.W.H. przez dłużnika i zapoznania się przez niego z O.W.H. oraz wskazanie, że O.W.H. „mogą być udostępniane teraz i w przyszłości na stronie internetowej (...) (punkt 2.1. umowy). W punkcie 1.1. O.W.H. mowa jest, że stanowią integralną część umowy. Z kolei w ich punkcie 18.4. zawarte jest postanowienie, po pierwsze, że wszelkie spory wynikające z O.W.H. bądź z umowy, do której mają zastosowanie, zostaną przedstawione do końcowej decyzji Sądowi Rozjemczemu (...) (w języku czeskim: „(...)” – k. 53), po drugie, że spór będzie rozwiązany przy działaniu rozjemcy, do wyznaczenia którego strony upoważniły Przewodniczącego wskazanego Sądu, po trzeciej, że strona, która przegra spór jest zobowiązana do zapłaty drugiej stronie kosztów postępowania. W dniu 12 marca 2013 r. dłużnik podpisał O.W.H.

Wyrokiem z 14 listopada 2016 r., który uprawomocnił się dnia 3 grudnia 2016 r., Sąd Arbitrażowy (...) (w języku czeskim: (...)) w P., sygn. akt Rsp 693/16, orzekł:

- w punkcie I wskazanego orzeczenia zagranicznego sądu arbitrażowego, że J. S. jest zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) w P., Republika Czeska, po pierwsze, kwoty 8.832,77 euro wraz z odsetkami ustawowymi za zwłokę w wysokości wynikającej z kwoty: 639,73 euro od 22 września 2014 r. do 21 marca 2015 r., 395,66 euro od 22 marca 2016 r. do zapłaty, 1.040,29 euro od 22 września 2014 do zapłaty, 799,15 euro od 22 września 2014 r. do zapłaty, 1.086,41 euro od 8 października 2014 r. do zapłaty, 2.175,72 euro od 8 października 2014 r. do zapłaty, 870,28 euro od 8 października 2014 r. do zapłaty, 638,59 euro od 22 października 2014 r. do zapłaty, 277,71 euro od 22 października 2014 r. do zapłaty, 667,96 euro od 7 listopada 2014 r. do zapłaty, 694,44 euro od 22 listopada 2014 r. do zapłaty, 152,68 euro od 11 grudnia 2014 r. do zapłaty, 33,88 euro od 20 listopada 2015 r. do zapłaty, wszystko to do 3 dni od uprawomocnienia się wyroku arbitrażowego, po drugie, kwoty 101.820,87 zł z odsetkami ustawowymi za zwłokę w wysokości wynikającej z kwoty: 16.629,50 zł od 9 września 2014 r. do 16 października 2014 r., 14.629,50 zł od 17 października 2014 r. do 10 kwietnia 2015 r., 13.629,50 zł od 11 kwietnia 2015 r. do 18 maja 2015 r., 13.329,50 zł od 19 maja 2015 r. do 5 czerwca 2015 r., 12.829,50 zł od 6 czerwca 2015 r. do 29 czerwca 2015 r., 12.329,50 zł od 30 czerwca 2015 r. do 24 lipca 2015 r., 11.829,50 zł od 25 lipca 2015 r. do 28 września 2015 r., 11.329,50 zł od 29 września 2015 r. do zapłaty, 58.534,66 zł od 22 września 2014 r. do zapłaty, 31.635,87 zł od 8 października 2014 r. do zapłaty, 125,84 zł od 7 listopada 2014 r. do zapłaty, 195 zł od 14 listopada 2014 r. do zapłaty, wszystko to w ciągu 3 dni od uprawomocnienia się wyroku arbitrażowego,

- w punkcie II wskazanego orzeczenia zagranicznego sądu arbitrażowego, że J. S. jest zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) w P., Republika Czeska, kary umownej w wysokości 4.215,90 euro i 51.633,43 zł wraz z odsetkami ustawowymi za zwłokę w wysokości odpowiadającej rocznej wysokości stawki depozytowej określonej przez Czeski Bank Narodowy na pierwszy dzień półrocza kalendarzowego, w którym doszło do zwłoki, podwyższonej o 8 punktów procentowych z kwoty 4.215,90 euro i 51.633,43 zł, naliczanymi od dnia doręczenia dłużnikowi pozwu do zapłaty, wszystko to do 3 dni od uprawomocnienia się wyroku arbitrażowego,
- w punkcie V tego wyroku, że J. S. jest zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) w P., Republika Czeska, kwoty 137.865,48 koron czeskich, na rachunek zastępcy prawnego, tytułem kosztów postępowania arbitrażowego, do 3 dni od uprawomocnienia się wyroku arbitrażowego.

W uzasadnieniu powołanego wyroku zagranicznego sądu arbitrażowego podkreślono, że strony poddały pod jego rozstrzygnięcie spory wynikające z umowy, której częścią są O.W.H., o których była mowa. Dłużnik, któremu doręczono pozew, wziął udział w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym (...) w P., Republika Czeska, o zapłatę należną z uwagi na brak zapłaty za nabycie towarów przez dłużnika od wierzyciela i usługi świadczone przez wierzyciela na rzecz dłużnika oraz o zapłatę kary umownej. Mianowicie pismem z 12 września 2016 r. odpowiedział na doręczony mu pozew, wdając się w spór co do istnienia i rozmiaru dochodzonych roszczeń oraz zakwestionował właściwość sądu arbitrażowego. Z kolei wierzyciel, który w postępowaniu przed sądem arbitrażowym powołał się na klauzulę arbitrażową zawartą w punkcie 18.4. O.W.H., udowodnił roszczenia dochodzone w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym (...) w P., Republika Czeska. Rozstrzygnięcie opisanego sporu o zapłatę nastąpiło w oparciu o prawo czeskie (powołany wyrok zagranicznego sądu polubownego wraz z uzasadnieniem w tłumaczeniu na język polski, k. 11-38).

Republika Czeska, podobnie jak Polska, jest stroną Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych sporządzonej w dniu 10 czerwca 1958 r. w Nowym Jorku (Dz. U. z 1962 r., Nr 9, poz. 41; dalej: Konwencja). W tej sytuacji prawnej zastosowanie w niniejszej sprawie mają przepisy Konwencji, a przepisy kodeksu postępowania cywilnego jedynie w kwestiach w niej nieuregulowanych.

Zgodnie z art. II Konwencji, każde z umawiających się Państw uzna umowę pisemną, którą strony zobowiązują się poddać arbitrażowi wszystkie lub pewne spory, powstałe lub mogące powstać między nimi z określonego stosunku prawnego, zarówno umownego jak i pozaumownego, w sprawie, która może być rozstrzyganą w drodze arbitrażu (ust. 1), przy czym użyte w tym przepisie określenie „umowa pisemna” oznacza zarówno klauzulę arbitrażową zamieszczoną w kontrakcie, jak i kompromis – zarówno podpisane przez strony, jak i zawarte w wymianie listów lub telegramów (ust. 2).

W kwestii pisemności umowy, o czym mowa w art. II Konwencji, trzeba zwrócić uwagę, że przepis ten samodzielnie reguluje to pojęcie. Z art. II Konwencji wynika, że uznanie umowy za pisemną nie jest uzależnione od kwestii własnoręcznego podpisu, jaki – ze względu na treść art. 78 § 1 k.c. – w krajowym porządku prawnym jest elementem koniecznym do zachowania pisemnej formy czynności prawnej. Przepis art. II ust. 2 Konwencji za umowę pisemną uznaje nie tylko kontrakt z zamieszczoną w nim klauzulą arbitrażową, czy kompromis, ale też umowę zawartą nie tylko przez wymianę listów, które przecież mogą, choć nie muszą, być podpisane, jak również przez wymianę telegramów, które podpisu własnoręcznego nie zawierają. W tym świetle niewątpliwie istotne jest, by odpowiednie postanowienie umowne dotyczące klauzuli arbitrażowej znajdowało się w dokumencie zawierającym treść utrwaloną pismem, pozwalającym ustalić, kto złożył zawarte w nim oświadczenie, byle druga strona mogła się z nim zapoznać w efekcie dokonanej wymiany dokumentów. W okolicznościach sprawy nie ma potrzeby analizy, czy zamieszczenie klauzuli arbitrażowej w ogólnych warunkach umowy opublikowanej na stronie internetowej tej strony, która je sformułowała odpowiadałoby „umowie pisemnej”, o której mowa w art. II Konwencji. Idzie bowiem o warunki, które zawarte zostały w dokumencie spisany pismem, doręczonym dłużnikowi, a nie o warunki jedynie zamieszczone na stronie internetowej. W umowie zawartej w dokumencie ze spisany treścią, pod którą dłużnik i osoba fizyczna uprawniona do reprezentacji wierzyciela złożyli własnoręczne podpisy, strony odesłały do O.W.H., które stanowią dokument o treści utrwalonej pismem. W umowie znajduje się też potwierdzenie, że dłużnik otrzymał O.W.H. i

zapoznał się z ich treścią (punkt 2.1.). Poza tym dłużnik w dniu zawarcia umowy podpisał O.W.H., co odpowiada treści potwierdzenia tego faktu, o którym była teraz mowa, a podpisany egzemplarz wydał wierzycielowi, skoro ten, dysponując podpisanym przez dłużnika dokumentem zawierającym O.W.H., złożył go do akt postępowania sądowego. Odpowiada to wymogowi wymiany przez strony stosunku prawnego pisemnych dokumentów zawierających klauzulę arbitrażową, jaki wynika z tej części art. II ust. 2 Konwencji, w której mowa jest o wymianie listów, czy telegramów, jako znanych w realiach czasu sporządzenia Konwencji sposobów pisemnego porozumiewania się na odległość. Nie ma znaczenia, że klauzula arbitrażowa nie została zamieszczona w samej umowie. Zawarta jest przecież w O.W.H., które kształtują treść nawiązanego nią stosunku prawnego i zostały uznane przez strony za integralną część umowy (punkt 2.1. umowy i punkt 1.1. O.W.H.). Reasumując, treść O.W.H. jest pisemna, zaś dokument zawierający treść O.W.H. został wydany dłużnikowi, który wydał wierzycielowi podpisany przez siebie egzemplarz O.W.H. Klauzula arbitrażowa zamieszczona jest w punkcie 18.4. O.W.H., którym strony poddały arbitrażowi wszystkie spory mogące powstać między nimi przy realizacji postanowień umowy.

Wierzyciel poddał pod rozstrzygnięcie sądu arbitrażowego wynikający z umowy spór o zapłatę wzajemnego świadczenia pieniężnego i kary umownej. Sprawa taka może być rozstrzygana w drodze arbitrażu, natomiast orzeczenie arbitrażowe zostało wydane przez stały sąd arbitrażowy (art. I ust. 2 Konwencji).

Zgodnie z art. III Konwencji, zachodzi więc podstawa do stwierdzenia wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego (...) w P. z 14 listopada 2016 r., sygn. akt Rsp 693/16, prawomocnego z dniem 3 grudnia 2016 r. Wierzyciel złożył bowiem oryginał orzeczenia arbitrażowego oraz należycie uwierzytelniony odpis umowy pisemnej w naprowadzonym już rozumieniu wynikającym z art. II Konwencji, w której strony zobowiązały się poddać arbitrażowi wszystkie spory z umowy, a także przekład tych dokumentów na język polski (art. IV Konwencji). Nie zachodzą zaś przyczyny odmowy wykonania orzeczenia, o których mowa w art. V Konwencji.

Przepis art. V ust. 1 Konwencji stanowi, że na wniosek strony, przeciwko której orzeczenie jest skierowane, nastąpi odmowa uznania i wykonania orzeczenia tylko wówczas, jeżeli strona ta dostarczy właściwej władzy, do której skierowano żądanie uznania i wykonania, dowodów: a) że stronom wspomnianej w art. II umowy – według prawa odnoszącego się do nich – brak było zdolności albo, że wspomniana umowa jest nieważna według prawa, którego strony umowę tę poddały, a – w razie braku wzmianki w tym względzie – według prawa kraju, w którym orzeczenie zostało wydane, lub b) że strona, przeciwko której orzeczenie jest skierowane, nie była należycie powiadomiona o wyznaczeniu arbitra lub o procedurze arbitrażowej albo że z innego powodu nie mogła przedstawić swojej sprawy, lub c) że orzeczenie odnosi się do sporu nie wymienionego w kompromisie lub nie podpadającego pod zakres klauzuli arbitrażowej albo że zawiera rozstrzygnięcia przekraczające granice kompromisu lub klauzuli arbitrażowej, jeżeli jednak rozstrzygnięcie spraw, które zostały poddane arbitrażowi, da się oddzielić od rozstrzygnięcia spraw nie poddanych arbitrażowi, to ta część orzeczenia, która zawiera rozstrzygnięcie spraw poddanych arbitrażowi, może zostać uznana i wykonana, lub d) że bądź to skład sądu arbitrażowego, bądź też procedura arbitrażowa nie były zgodne z umową stron, lub – w razie braku takiej umowy – że nie były zgodne z prawem kraju, w którym odbył się arbitraż, lub e) że orzeczenie nie stało się jeszcze dla stron wiążące albo że właściwa władza kraju, w którym lub według praw którego orzeczenie zostało wydane, uchyliła je lub wstrzymała jego wykonalność.

Spośród okoliczności mogących wchodzić w grę jako przyczyna oddalenia wniosku o stwierdzenie wykonalności zagranicznego wyroku sądu polubownego, o których mowa w art. V ust. 1 Konwencji, dłużnik powołał jedynie to, że nie zawarł umowy, która obejmowałaby klauzulę arbitrażową. Sąd Apelacyjny poczynił już uwagi w tej kwestii, gdy była mowa o tym, że klauzula arbitrażowa ma być zawarta w umowie pisemnej w rozumieniu art. II ust. 2 Konwencji. Żeby ich zbędnie nie powtarzać, w tym miejscu wystarczające jest odwołanie się do nich. Dotychczasowe wywody należy zatem podsumować w ten sposób, że – wbrew dłużnikowi – strony zawarły umowę pisemną w rozumieniu art. II ust. 2 Konwencji, w której zamieszczona została klauzula arbitrażowa odpowiadająca wymogom z art. II ust. 1 Konwencji.

Zgodnie z art. V ust. 2 Konwencji, odmowa uznania i wykonania orzeczenia arbitrażowego może nastąpić również wtedy, gdy właściwa władza kraju, w którym postawiono żądanie uznania i wykonania stwierdzi: a) że według prawa

tego kraju przedmiot sporu nie może być rozstrzygany w drodze arbitrażu, lub b) że uznanie lub wykonanie orzeczenia byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym tego kraju.

Była już mowa o tym, że przedmiot sporu poddany pod rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego (...) ((...)(...) (...)) w P. może być rozstrzygany w drodze arbitrażu. Powtarzanie uwagi również w tym przedmiocie jest zbędne.

Jeżeli idzie o klauzulę porządku publicznego (art. V ust. 2 lit. b Konwencji), dłużnik tej podstawy odmowy wykonania orzeczenia nie podniósł i nie wskazał jakichkolwiek okoliczności dotyczących tej kwestii. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że w odniesieniu do tego zagadnienia zastosowanie mają poglądy judykatury dotyczące podstawowych zasad porządku prawnego, o których obecnie stanowi art. 1214 § 3 pkt 2 k.p.c. Chodzi więc o zasady wynikające z Konstytucji oraz zasady rządzące poszczególnymi dziedzinami prawa, których naruszenie jest nie do pogodzenia z samą koncepcją określonej instytucji prawnej w Polsce, nie zaś jedynie z poszczególnymi przepisami regulującymi tę samą instytucję w państwie pochodzenia orzeczenia arbitrażowego i Polsce, jako państwie wykonania tego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2004 r., I CK, 412/03, LEX nr 183721). Prowadzi to do konkluzji, że w postępowaniu o stwierdzenie wykonalności orzeczenia arbitrażowego nie jest dopuszczalna jego merytoryczna kontrola (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2006 r., I CSK 18/06, LEX nr 196362). Tymczasem pozostała argumentacja dłużnika, ze względu na którą wniósł o oddalenie wniosku o stwierdzenie wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego sprowadza się do zakwestionowania merytorycznej trafności wyroku Sądu Arbitrażowego (...) w P. z 14 listopada 2016 r., sygn. akt Rsp 693/16.

Reasumując, wniosek o stwierdzenie wykonalności zagranicznego orzeczenia arbitrażowego – jako zasadny – podlegał uwzględnieniu na podstawie art. III Konwencji, skoro nie zachodzą okoliczności odpowiadające przyczynie odmowy stwierdzenia wykonalności, o jakich mowa w art. V Konwencji.

Stosownie do art. 783 § 1 zdanie drugie k.p.c. należało też zobowiązać komornika do przeliczenia świadczenia pieniężnego w walucie obcej na kwotę w walucie polskiej według średniego kursu waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu podziału nie sporządza się – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

O kosztach postępowania, na które składa się równowartość opłaty od wniosku (300 zł), wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika (480 zł) i równowartość opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł), orzeczono stosownie do jego wyniku. Orzeczenie o kosztach postępowania oparte jest o art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c., a także § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 z późn. zm.; dalej: rozporządzenie). Ostatnio powołane rozporządzenie nie przewiduje stawki minimalnej w sprawach o stwierdzenie wykonalności zagranicznego sądu polubownego. Zatem na podstawie § 20 rozporządzenia Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę rozstrzygnięcia w omawianym teraz przedmiocie stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju, to jest określoną w § 8 ust. 1 pkt 6, który reguluje stawkę minimalną w sprawach o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego. Ponieważ postępowanie nie toczyło się w drugiej instancji, chociaż do postępowania miały odpowiednie zastosowanie przepisy o apelacji (art. 1213¹ k.p.c.), nie mógł mieć zastosowania przepis § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

SSA Grzegorz Stojek SSA Tomasz Pidzik SSA Irena Piotrowska